

**ЦЕНТРАЛЬНА СПІЛКА СПОЖИВЧИХ ТОВАРИСТВ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Ректор
Львівського торговельно-
економічного університету

_____ проф. П. О. Куцик

“ ____ ” _____ 2017 р.

ПРОГРАМА

вступних випробувань

для здобуття освітньо-наукового рівня доктора філософії

за спеціальністю 242 “Туризм”

ВСТУП

Програма вступних випробувань для вступу у Львівський торговельно-економічний університет для здобуття наукового ступеня доктора філософії з туризму побудована за синтетичним міжпредметним принципом і охоплює питання, що в рамках Освітньо-професійної програми підготовки магістра визначають наявність у випускника здібності виконувати аналітичну, планову, організаційну, контрольну, інформаційну, навчально-методичну, науково-дослідну функції, які визначені Освітньо-кваліфікаційною характеристикою магістра, а також умінь аналізувати наукову інформацію, розробляти рекомендації щодо впровадження результатів досліджень, застосовувати на практиці набуті теоретичні знання з питань організації туристичної діяльності.

Програма вступних випробувань охоплює питання з дисциплін циклу професійної підготовки («Туризмологія», «Інноваційні технології в туризмі», «Управління якістю туристичних послуг», «Управління проектами в туризмі», «Глобальна стратегія сталого розвитку», «Екскурсологія», «Міжнародний туризм», «Етнокультурне країнознавство», «Курортологія», «Туристично-краєзнавча діяльність»).

Для проведення вступних випробувань основні питання тем, поданих у цій програмі, представлено у вигляді тестів, з яких сформовано екзаменаційні білети. Питання білетів дозволяють перевірити знання студентів, які дають достатні підстави для висновку про рівень підготовки вступника і можливість продовження навчання на здобуття наукового ступеня доктора філософії з туризму.

Програма з дисципліни «ТУРИЗМОЛОГІЯ»

Туризмологія як соціогуманітарна наука. Основні теорії розвитку туризму. Теоретико-методологічні засади туризмології. Об'єкт, предмет і суб'єкт туризмології їх сутність і взаємовідношення.

Генеza туризмологічного знання. Осмислення феномену подорожей в процесі становлення туризмологічного знання. Становлення науки про туризм. Заснування міжнародних, наукових і громадських організацій.

Теоретико-методологічні складові туризмології. Сутність системоформуючих категорій туризмології. Принципи, методи та функції туризмології. Туризмологічна проблемологія.

Філософія туризму як методологічна та концептуальна основа туризмології. Особливості філософського розуміння та інтерпретації феномену туризму. Гуманізація туризму як чинник гармонії відносин людини з довкіллям. Аксиологічний аспект цінності туристичної діяльності.

Історія та антропологія туризму. Антропологія мандрів та подорожей. Філософське тлумачення антропології туризму. Туристичні товари та товари народних промислів як наслідки антропогенезу.

Географія туризму. Територіальна організація туризму. Принципи розміщення туристичних ресурсів, туристського районування. Принципи туристичного споживання природних ресурсів.

Соціологія туризму. Проблеми мотивації туристичної діяльності. Структура соціології туризму. Туризм як соціокультурний інститут.

Культурологія туризму. Засоби, методи та механізми закріплення культурозначущої інформації в практиці туристської діяльності. Формування комунікативної, культури, культури спілкування, взаємоповаги, толерантності особистості засобами туризму.

Психологія та етика туризму. Місце психології та етики туризму в туризмологічному знанні. Психологія в процесі туристської діяльності. Психологічні проблеми управління сферою туризму.

Педагогіка туризму. Проблеми формування особистості засобами виховання. Навчання і розвиток у контексті гуманітарно-соціальних функцій туризму.

Праксеологія туризму. Праксеологія туризму як наукове осмислення туристських практик. Праксеологічні принципи туризму. Інститут гостинності як чинники праксеологічного знання.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абрамов В. В. Історія туризму : підручник / В. В. Абрамов, М. В. Тонкошкур. - Х.: ХНАМГ, 2010. - 294 с.
2. Зорин И.В. Туристика / И.В. Зорин, В.А. Квартальнов. - М. : Советский спорт, 2001.
3. Ердаветов С.Р. Основы туризмологии : учеб.-метод. пособие / С.Р. Ердаветов. - Алматы : Казах Университет, 2009.
4. Квартальнов В.А. Туризм / В.А. Квартальнов - М.: Финансы и статистика, 2002. – 320 с.
5. Крачило Н.П. Основы туризмования / Н.П. Крачило. - К.: Вища школа,

1980.

6. Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти) : навч. посібник / О.О. Любіцева. - 3-є вид., переробл. та допов. - К. : «Альтпрес», 2005. - 436 с.

7. Любіцева О.О. Туризмознавство: вступ до фаху : підручник / О.О. Любіцева, В.К. Бабарицька. - К. : Київський університет, 2008. - 450 с.

8. Сакур Л.В. Теория и практика подготовки специалистов сферы туризма в развитых странах мира : монография / Л.В. Сакур. - К. : МАУП, 2004. - 399 с.

9. Севастьянова С.А. Региональное планирование развития туризма и гостиничного хозяйства : учеб. пособие / С.А. Севастьянова. - М. : КНОРУС, 2007. - 256 с.

10. Окишев П.А. Основы туризмовеждения / П.А. Окишев - Томск, 2005.

11. Пазенок В.С. Туризмологія (теорія туризму): навч.-метод. посіб. / В.С. Пазенок, В.К.Федорченко, О.А. Кручек, І.М. Мініч. - К.: КУТЕП, 2010. - 70 с.

12. Туризмологія: концептуальні засади теорії туризму : науково-навчальне видання. - К. : КУТЕП, 2008. - 825 с.

13. Ткаченко Т.І. Сталий розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу : монографія / Т.І. Ткаченко. (2-ге вид. від. ред. доп.). – К: КНТЕУ, 2009 - 436 с.

14. Філософія туризму : навч. посібник / за ред. В.К. Федорченка, В.С. Пазенка. - К. : Кондор, 2004. - 268 с.

15. Федорченко В. К. Педагогіка туризму / В. К. Федорченко, Н. А. Фоменко, М. І.Скрипник, Г. Р. Цехмістрова. – К.: Видавничий дім «Слово», 2004. – 296с.

Програма з дисципліни «ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ТУРИЗМІ»

Теорії інноваційного розвитку. Циклічний розвиток економіки. Технологічні устрої розвитку та еволюція інноваційних теорій. Види інновацій в туризмі. Життєвий цикл інновацій. Вплив науково-технічних нововведень на розвиток туризму. Технологічний підхід до формування інноваційного комплексу туризму. Дослідження М.Д. Кондратьєва. Теорія інноваційного розвитку Й. Шумпетера. Інноваційний пат. Теорія кризи. Теорія росту П. Ромера. Роль підприємця в інноваційних процесах.

Інноваційні процеси в туризмі. Структура і стадії інноваційних процесів. Об'єкти інноваційної діяльності в туризмі. Інноваційні процеси в просуванні і комерціалізації туристичного продукту. Інновації в управлінні туристичними підприємствами. Транснаціоналізація процесу туристичного виробництва. Нові форми управління в туризмі. Цілі і принципи діагностування інноваційного потенціалу туристичного підприємства. Моніторинг інновацій як основа цілеспрямованого новаторства. Джерела інноваційних можливостей та формування інноваційної політики. 3. Методика діагностування інноваційного потенціалу туристської організації.

Державне регулювання інноваційної діяльності. Методи й інструменти державного регулювання інноваційної діяльності. Національна інноваційна система. Система державного регулювання інноваційних процесів в Україні. Вплив політичної, економічної і соціальних сфер на інноваційні процеси в

туризмі. Роль Всесвітньої туристської організації в стимулюванні виникнення і розповсюдженні інновацій. Принципи гармонійного розвитку туризму. Державна підтримка і стимулювання інноваційних процесів. Регулювання інноваційної діяльності у технологічно-розвинених країнах світу. Методи активізації інноваційного процесу. Організація науки і науково-технічних досліджень у сфері туризму. Напрями інноваційної стратегії сталого розвитку туризму.

Інформаційні інноваційні технології в процесах туристичного обслуговування. Розвиток і застосування інформаційних технологій в туризмі. Автоматизація туристичного офісу. ІТ-рішення для туристичних компаній. Геоінформаційні технології. Глобальні розподільні системи. Автоматизовані системи бронювання і резервування в туризмі.

Інноваційні проекти в туризмі. Інноваційні проекти в туризмі. Інноваційний туристичний продукт як основа нового проекту. Диверсифікація видів міжнародного туризму. Маркетингові інновації в туризмі. Техніко-технологічні інновації. Система клубного відпочинку таймшер.

Правові аспекти інноваційної діяльності. Інтелектуальна власність в інноваційних процесах. Охорона і захист інтелектуальної власності. Використання прав на інтелектуальну власність у сфері туризму.

Фінансове та інвестиційне забезпечення впровадження інноваційних технологій в туризмі. Власні ресурси туристичних підприємств. Використання банківських ресурсів. 3. Розвиток венчурного капіталу. Принципи побудови механізму фінансового забезпечення інноваційної діяльності. Методи оцінки інноваційних проектів. Види ефективності та проблеми оцінки ефективності інновацій в туризмі.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Микитюк П.П. Інноваційний менеджмент : навч. посіб. / П.П. Микитюк. – Тернопіль: Економічна думка, 2006. – 295 с.
2. Инновационное развитие: экономика, интеллектуальные ресурсы, управление знаниями / Под редакцией Б.З. Мильнера. – М. : ИНФРА-М, 2010. – 675 с.
3. Економіка й організація інноваційної діяльності: підручник / О.І. Волков, М.П. Денисенко, А.П. Гречан та ін.; під ред. О.І. Волкова, М.П. Денисенка. – К. : ВД «Професіонал», 2004. – 960 с.
4. Малахова Н.Н. Инновации в туризме и сервисе / Н.Н. Малахова, Д.С. Ушаков. – М. : ИКЦ «МарТ», Ростов н/Д: Издательский центр «МарТ», 2008. – 224 с.
5. Маркетинг інновацій і інновації в маркетингу : монографія / за ред. С.М. Ілляшенка. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2008. – 615 с.
6. Михно М.А. Роль инноваций в туризме : учебник. / М.А. Михно. – М., 2004. – 210 с.
7. Морозов М.А. Информационные технологии в социально-культурном сервисе и туризме. Оргтехника : ученик / М.А. Морозов, Н.С. Морозова. – М : Изд-во «Академия», 2002. – 240 с.
8. Новиков В.С. Инновации в туризме: учеб. : пособие для студ. высш. учеб. Заведений / В.С. Новиков. – М. : Издательский центр «Академия», 2007. –

208 с.

9. Севастьянова С.А. Региональное планирование развития туризма и гостиничного хозяйства : учеб. пособие / С.А. Севастьянова. – М.: КНОРУС, 2007. – 256 с.

10. Воскресенский В.Ю. Международный туризм. Инновационные стратегии развития: учеб. пособие / В.Ю. Воскресенский. – М.: ЮНИТИ-Дана, 2007. – 159 с.

11. Інноваційний розвиток промисловості України : монографія / О.І. Волков, М.П. Денисенко, А.П. Гречан та ін.; під ред. проф. О.І. Волкова, проф. М.П. Дениченка. – К. : КНТ, 2006. – 648 с.

12. Козак Ю.Г. Міжнародні стратегії економічного розвитку / Ю.Г. Козак, Ю.І. Єхануров, В.В. Ковалевський та ін. – К., Центр навч. літератури, 2005. – 353 с.

13. Кучеров А.П. Объектное управление: новационный и инновационный менеджмент в туризме. – М. : Издательство «Спутник+», 2009. – 208 с.

14. Лапин Е.В. Экономический потенциал предприятия : монографія / Е.В. Лапин. – Сумы: ИТД «Университетская книга», 2002. – 310 с.

15. Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти). – 3-є вид-ня, перероб. та доп.: навч. посібник / О.О. Любіцева. – К.: «Альтпрес», 2005. – 436 с.

16. Макаренко І.П. Національна інноваційна система України: проблеми і принципи побудови / І.П. Макаренко, Н.М. Копка, О.Г. Рогожин, В.И. Кузьменко. – К. : Ін-т проблем національної безпеки, 2007. – 520 с.

17. Морозова Е.Я. Экономика и организация предприятий социально-культурной сферы : учебное пособие / Е.Я. Морозова, Э.Д. Тихонова. – СПб. : Изд-во Михайлова В.А., 2002. – 318 с.

18. Никифоров В.И. Сфера туризма: рыночный механизм и система управления / В.И.Никифоров. – СПб. : Изд-во СПбГУЭФ, 2000. – 176 с.

19. Плотникова Н.И. Комплексная автоматизация туристского бизнеса. Ч. 1.: Информационные технологии в туризме : учебно-методическое пособие. – М. : Советский спорт, 2000. – 320 с.

20. Плотникова Н.И. Комплексная автоматизация туристского бизнеса. Ч. 2.: Информационные технологии в туризме : учебно-методическое пособие. – М. : Советский спорт, 2000. – 197 с.

21. Йохна М.А. Економіка і організація інноваційної діяльності : навч. посібник / М.А.Йохна, В.В. Стадник. – К.: Вид.-й центр «Академія», 2005. – 400 с.

22. Шумпетер Й.А. Теория экономического развития: Исследование предпринимательской прибыли, капитала, кредита, процента и цикла конъюнктуры. – М.: Прогрес, 1982. – 456 с.

23. Філіпенко, А.С. Економічний розвиток сучасної цивілізації: навч. посіб. / А.С.Філіпенко. – 3-є вид., перероб. і допов. – К. : Знання України, 2006. – 316 с.

24. Федулова Л.І. Інноваційна економіка : підручник / Л.І. Федулова. – К. : Либідь, 2006. – 477 с.

Питання з дисципліни «УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ»

Наукові основи управління якістю туристичних послуг. Вітчизняний та закордонний досвід розвитку управління якістю туристичних послуг. Зміст поняття «якість», «якість туристичної послуги», «управління якістю». Нормативно-технічна та законодавча база розвитку управління якістю. Складові компоненти якості туристичних послуг. Петля якості. Зміст концепції TQM. Еволюція концепцій управління якістю. Історія розвитку системи якості в Україні.

Система управління якістю послуг підприємств в сфері туризму. Механізм та процес управління якістю підприємств в сфері туризму. Структура системи якості послуг. Порядок та принципи розробки і впровадження системи якості. Фактори, що обумовлюють якість туристичних послуг: технічні, економічні, організаційні, правові. Вдосконалення механізму управління якістю послуг на підприємствах туристичної індустрії.

Ефективність управління якістю послуг підприємств у сфері туризму. Формування та види витрат на управління якістю туристичних послуг. Сутність понять «показник якості», «одиничний показник», «комплексний показник», «рівень якості». Методи оцінки якості туристичних послуг: вимірнувальний, соціологічний, розрахунковий, експертний. Основні методичні підходи та показники ефективності управління якістю.

Організація контролю якості туристичних послуг. Органи контролю за підприємницькою діяльністю, пов'язаною з наданням туристичних послуг. Основні етапи та види контролю якості туристичних послуг. Організація контролю якості туристичних послуг на підприємствах з обслуговування туристів. Характеристика видів внутрішнього контролю: операційний, обліковий і т. д. Оцінювання якості послуги споживачем. Основні критерії якості транспортних послуг. Вимоги щодо якості обслуговування окремими видами транспорту. Сутність та критерії якості готельних послуг. Особливості контролю якості готельного обслуговування. Сутність та критерії якості послуг харчування. Особливості контролю якості на підприємствах ресторанного господарства. Сутність та критерії якості обслуговування у туристичних агенціях, туристичних інформаційних центрах та ін. підприємствах з обслуговування туристів.

Основи теорії стандартизації та сертифікації послуг. Мета, завдання, об'єкт стандартизації та сертифікації послуг. Роль стандартизації та обслуговування в туристичному обслуговуванні. Становлення стандартизації та сертифікації в Україні. Міжнародна системи стандартизації та сертифікації. Міжнародні стандарти серії І SO 9000.

Державна система стандартизації. Сутність та значення Державної системи стандартизації. Органи і служби стандартизації в Україні. Порядок розробки, затвердження та реєстрації стандартів. Категорії та види стандартів. Сутність та основні принципи сертифікації туристичних послуг. Державна система сертифікації УкрСЕПРО. Вимоги щодо проведення сертифікації туристичних та готельних послуг.

Ліцензування підприємств в сфері туризму. Нормативна база

ліцензування підприємств в Україні. Умови ліцензування та порядок видачі ліцензій. Умови припинення дії ліцензій. Проведення додаткової експертизи у разі виникнення суперечливих питань.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про стандартизацію: Закон України // Відом. Верховної Ради України. - 2001 - № 31 - С. 145.
2. Про підтвердження відповідності : Закон України // Відом. Верховної Ради України - 2001.-№32.-С. 169.
3. Кудла Н.Є. Менеджмент туристичного підприємства: підручник / Н.Є. Кудла. – К.: Знання, 2012. – 343 с.
4. Кудла Н.Є. Управління якістю в туризмі: підручник./ Н.Є. Кудла.- К.: «Центр учбової літератури», 2014. – 328 с.
5. Момот О.І. Менеджмент якості та елементи системи якості.: навч. посіб./ О.І. Момот. - К.: Центр учбової літератури, 2007. - 368 с.
6. Ткаченко Т.І. Управління якістю готельних послуг : монографія / Т.І. Ткаченко, С.В. Мельниченко, М.В. Новак.-К.:КНТЕУ, 2006.-234 с.
7. Шаповал М.І. Менеджмент якості : підручник / М.І. Шаповал. - К. : Знання; КОО 2007 - 457 с.
8. Баумгартен Л. В. Управление качеством в туризме. Практикум : учебное пособие / Л. В. Баумгартен. – М. : КноРус, 2010. – 297 с.
9. Всеобщее управление качеством : учебник / под ред. О.П. Глудкина. - М. : Горячая линия, 2001.
10. Бурчакова М.А., Мизинцева М.Ф. Управление качеством: учеб. пособие / М.А. Бурчаков, М.Ф. Мизинцева - М. : Изд-во Российского университета дружбы народов, 2004. - 200 с.
11. Джордж С, Всеобщее управление качеством; стратегии и технологии : учебник / С. Джордж. - М. : Виктория плюс, 2002. - 256 с.
12. Друзж В., Федак О. Система управління якістю - інвестиції в майбутнє // Стандартизація, сертифікація, якість. - Київ, 2009. - № I. - С. 51-54
13. Захожай В.Б., Чорний А.Ю. Статистичне забезпечення управління якістю: навч. посіб. Для студ. вищ. навч. закладів / В.Б. Захожай, А.Ю. Чорний. - К. : ЦНЛ, 2005. - 339 с.
14. Ильенкова С.Д. Управление качеством : учебник для вузов / под ред. С.Д. Ильенковой. - 2-е изд., перераб.и доп. - М. : Юнити-Дана, 2004. - 334 с.
15. Исикава К. Экономические методы управления качеством / К. Исикава. - М. : Экономика, 1988. - 216 с.
16. Кабушкин Н.И. Менеджмент гостиниц и ресторанов : учеб. пособие / П.И. Кабушкин, Г.А.Бондаренко. - Минск : Новое знание, 2000. - 216 с.
17. Кириченко Л.С., Мережко Н.В. Основы стандартизации, метрологи, управління якістю: навч.посібник / Л.С. Кириченко, Н.В. Мережко - К. : КНТЕУ, 2001 . - 446 с.
18. Койфман ЮЛ. Принципи, методи та досвід роботи у сфері забезпечення якості та сертифікації. Система якості, правила сертифікації та акредитації : посібник / Ю.І. Койфман. - Л. - К., 1995. - 349 с.
19. Кокарев В.И. Основы стандартизации / В.И. Кокарев. - М. : Изд-во

стандартів, 1988.

20. Конкурентоспособность предприятия: оценка, диагностика, стратегия / Ю.Б. Иванов, А.Н. Тищенко, Н.А. Дробитько, О.С. Абрамова. - Х. : ХНЭУ, 2004. - 255 с.

21. Котлер Ф. Маркетинг. Гостеприимство и туризм : учеб. для вузов / Ф. Котлер; пер. с англ.; под ред. Р.Б. Ноздровой. - М. : ЮНИТИ, 1998. - 787 с.

22. Крылова Г.Д. Основы стандартизации, сертификации и метрологии : учеб. для вузов / Г.Д. Крылова. - М. : Аудит; ЮНИТИ, 1998. - 479 с.

23. Крылова Г.Д. Зарубежный опыт управления качеством / Г.Д. Крылова. - М. : Изд-во стандартов, 1992. - 140с.

24. Круглов М.И. Комплексная система управления качеством продукции: общие принципы разработки и внедрения / М.И. Круглов. - М. : Машиностроение, 1977. - 65 с.

25. Ланциські С, Мрук Х., Янушек Х., Личак Я. Основи комплексного управління якістю (TQM) / Є. Ланциські, Х Мрук, Х. Янушек, Я. Личак ; за ред. Н.В. Мережко; пер. з пол. - К. : КНТЕУ, 2006 . - 288с.

Питання з дисципліни «УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ В ТУРИЗМІ»

Теоретичні засади управління проектами туристичного підприємства. Поняття проекту як об'єкта управління, його роль у забезпеченні розвитку туристичної галузі та окремих підприємств. Принципи управління проектами підприємства, їх характеристика. Цілі, завдання та функції проектів. 4. Результати впровадження проектів в туризмі.

Інвестування капіталу в проекти туристичного підприємства. Поняття «інвестиції в туризмі». Сутність інвестиційної діяльності підприємства, її форми та методи здійснення. Основні складові інвестиційного процесу. Суб'єкти інвестиційної діяльності.

Методичні підходи аналізу та планування проектів туристичного підприємства. Методи аналізу проектів підприємства. Сутність інвестиційного планування та його основні системи. Системи внутрішнього інвестиційного контролю підприємства. Методичний інструментарій оцінки теперішньої та майбутньої вартості інвестиційного капіталу. Визначення доходності інвестицій. Врахування впливу фактора інфляції в управлінні різними аспектами інвестиційної діяльності підприємства. Врахування в інвестиційних розрахунках фактора ліквідності.

Особливості управління проектами в туризмі. Задачі управління проектами в туризмі. Суб'єкти та об'єкти проекту в сфері туризму. Джерела фінансування проектів у туризмі.

Формування стратегії управління проектами підприємства. Поняття стратегії управління проектами та її роль у економічному розвитку підприємства. Послідовність процесу розробки стратегії управління проектами. Оцінка результативності розробленої стратегії управління проектами підприємства.

Управління фінансовим забезпеченням реалізації проектів туристичного підприємства. Політика формування джерел фінансування проектів підприємства, характеристика етапів її розробки. Основні методи визначення потреби в джерелах фінансування проектів. Характеристика джерел

фінансування проектів, їх склад та структура.

Управління реальними проектами підприємства. Характеристика основних форм реальних інвестиційних проектів підприємств туристичної індустрії. Оцінка ефективності реальних інвестиційних проектів. Поняття бізнес-плану реалізації інвестиційного проекту, його зміст і порядок розробки.

Особливості управління інноваційними проектами туристичного підприємства. Поняття інноваційних проектів підприємства. Мета та принципи управління інноваційними проектами. Визначення основних напрямів інноваційної діяльності підприємства. Порядок вибору інноваційних проектів в туризмі, методика оцінки їх привабливості.

Управління фінансовими проектами підприємства. Особливості реалізації фінансових проектів. Характеристика основних форм фінансових проектів підприємства. Оцінка ефективності реалізації окремих фінансових проектів. Оцінка ризиків окремих фінансових інструментів, заходи їх мінімізації.

Управління ризиками проекту туристичного підприємства. Класифікація видів ризиків, що виникають при реалізації проектів. Оцінка рівня ризику проекту економіко-статистичним методом. Експертні методи оцінки рівня ризику проекту, умови їх застосування. Поняття диверсифікації ризику, принципи її здійснення.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бланк І.О. Інвестиційний менеджмент: підручник / І.О. Бланк, Н.М. Гуляєва; за заг.ред. А.А. Мазаракі. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2003. – 397 с.
2. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент : учебный курс / И.А. Бланк. – 2-е изд., перераб. и доп. – К. : Эльга, 2004. – 550с.
3. Гриньова В.М. Інвестиційний менеджмент: навч. посіб. / В.М. Гриньова, В.О. Коюда, Т.І. Лепейко, О.П. Коюда, Ю.М. Великий; за заг. ред. В.М. Гриньова. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2005. – 664 с.
4. Енджейчик И. Современный туристический бизнес. Экостратегии в управлении фирмой / И. Енджейчик: пер. с польск. – М. : Финансы и статистика, 2004. – 272 с.
5. Кучеренко В.Р. Управління діловими проектами : навч. посіб. / В.Р. Кучеренко, О.С.Маркітан. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 280 с.
6. Ноздріна Л. В. Управління проектами: підручник / Л. В. Ноздріна, В. І. Ящук, О. І.Полотай; за заг. ред. Л. В. Ноздріної. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 432 с.
7. Тарасюк Г.М. Управління проектами : навч. посіб. / Г.М. Тарасюк. – 2-ге вид. – К.: Каравела, 2004. – 320 с.
8. Фесенко Т. Г. Управління проектами: теорія та практика виконання проектних дій: навч. посіб. / Т. Г. Фесенко; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х. : ХНАМГ, 2012. – 181 с.
9. Балацький О.Ф. Управління інвестиціями : навч. посіб. / О.Ф. Балацький, О.М.Теліженко, М.О. Соколов. – Суми : Університетська книга, 2004. – 231с.
10. Бандурка А.А. Иностранные инвестиции в экономике Украины / А.А. Бандурка, А.М.Бандурка, О.В. Носова. – Х. : Издательство Национального ун-та внутренних дел, 2004. – 448 с.
11. Борщ Л.М. Інвестиції в Україні: стан, проблеми і перспективи / Л.М.

Борщ. – К. : Знання, 2002. -318 с.

12. Бочаров В.В. Инвестиционный менеджмент / В.В. Бочаров. – СПб: Изд-во «Питер», 2000. – 160 с.

13. Бузько И.Р. Стратегическое управление инвестициями и инновационная деятельность предприятия / И.Р. Бузько, Е.В. Вартанова, А.А. Голубенко. – Луганск : Изд-во Восточноевропейского национального ун-та им. В.Даля, 2002. – 176 с.

14. Гойко А.Ф. Методи оцінки ефективності інвестицій та пріоритетні напрями їх реалізації / А.Ф. Гойко. – К.: ВІРА-Ресторану, 1999. – 320 с.

15. Микитюк П.П. Інноваційний менеджмент : навч. посіб. / П.П. Микитюк. – Тернопіль: Економічна думка, 2006. – 295 с.

16. Управління проектами : навч. посіб. / Л.П. Батенко, О. А. Загородніх, В.В. Ліщинська. – К. : КНЕУ, 2004. – 231 с.

17. Методические рекомендации по оценке эффективности инвестиционных проектов / рук. авт. кол. Коссов В.В., Лившиц В.Н., Шахназаров А.Г. – М. : Экономика, 2000. – 421 с.

Програма з дисципліни «ГЛОБАЛЬНА СТРАТЕГІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ»

Науково-теоретичні основи глобальної стратегії сталого розвитку. Основна проблематика і тематика глобальних досліджень. Поняття «глобалізація», «сталий розвиток» і «глобальні проблеми людства». Національний, міжнародний і глобальний ринок. Історичні особливості формування та практичного застосування концепції сталого розвитку.

Глобальні проблеми людства та основні принципи концепції сталого розвитку. Територіально-політична організація суспільства. Просторова ієрархія соціально-екологічних систем. Глобальні проблеми людства як результат встановлення пануючого положення на світовому ринку глобальних корпорацій. Діяльність ТНК та їх роль в загостренні екологічних проблем. Основні принципи концепції сталого розвитку.

Значення глобально-олігархічного менеджменту в розробці стратегії сталого розвитку. Поняття про глобально-олігархічний менеджмент. Значення Римського клубу в розробці стратегії сталого розвитку. Зміст та особливості реалізації Декларації тисячоліття. Історичні етапи трансформації та модернізації суспільства. Основні ознаки постіндустріального суспільства.

Наукове дослідження глобальної стратегії сталого розвитку. Основні принципи наукового дослідження глобальної стратегії сталого розвитку. Принцип концептуально-стратегічного розвитку та модернізації системи. Принцип оперативного-тактичного моніторингу глобальної трансформації та регіонального розвитку системи. Принцип індивідуальної адаптації людини в умовах формування соціально-екологічних систем постіндустріального типу.

Теоретичні основи прогнозування та вирішення глобальних проблем людства. Співвідношення понять «глобальний» та «інтернаціональний». Тенденції глобалізації та регіоналізації світу. Міждисциплінарний характер глобальної стратегії сталого розвитку. Класифікація та взаємозв'язки глобальних проблем людства. Ієрархічні рівні вивчення та вирішення глобальних проблем.

Методи прогнозування та форсайт-технологічного передбачення глобального розвитку.

Значення міжнародної інтеграції в реалізації глобальної стратегії сталого розвитку. Соціально-економічна, політична та екологічна сутність міжнародної інтеграції. Особливості інтеграції країн у різних соціально-економічних та екологічних умовах. Форми міжнародної інтеграції та етапи розвитку регіоналізації світу. Цивілізаційні особливості та перспективи створення єдиного гео економічного простору. Макрорегіональні соціально-екологічні об'єкти сталого розвитку.

Науково-практична реалізація глобальної стратегії сталого розвитку. Зміст та глобальні цілі сталого розвитку на період до 2030 року. Оперативно-тактичний моніторинг розвитку людства і природи. Значення глобальної кризи для реалізації стратегії сталого розвитку. Проблема бідності та відсталості в епоху державно-корпоративної організації суспільства. Матриця переходу до нового світового порядку. Взаємозв'язок сфери туризму і стратегії сталого розвитку.

Україна в умовах реалізації глобальної стратегії сталого розвитку. Визначення пріоритетів національної стратегії сталого розвитку. Основні напрями та вплив екологізації (ноосферізації) освіти України на формування особистості. Використання глобальної стратегії сталого розвитку для підвищення ефективності професійної діяльності та посилення конкурентоздатності підприємства (корпорації). Адаптація людини в умовах глобальної кризи та переходу до постіндустріального суспільства.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аналіз сталого розвитку – глобальний і регіональний контексти. Ч. 1. Глобальний аналіз якості та безпеки життя людей : [монографія] / [наук. керівник М. З. Згуровський] ; Міжнар. рада з науки (ICSU) [та ін.]. – К. : НТУУ «КПІ», 2010. – 252 с.
2. Асаул А.Н. Глобализация и регионализация мира / А.Н. Асаул, М.А. Джаман, Н.И. Пасяда, П.В. Шуканов; под. ред. д-ра экон. наук, профессора А.Н. Асаула. – СПб.: СПбГАСУ, 2010. – 104 с.
3. Глобалистика : энциклопедия / [гл. ред. И. И. Мазур, А.Н. Чумаков] ; Центр научных и прикладных программ «ДИАЛОГ». – М. : ОАО Издательство «Радуга», 2003. – 1328 с.
4. Глобальні цілі сталого розвитку 2030 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://www.un.org.ua/images/documents/3615/цілі_web\(2\).pdf](http://www.un.org.ua/images/documents/3615/цілі_web(2).pdf)
5. Дрейер О. К. Глобальная проблематика и Римский клуб : [лекция] / О. К. Дрейер, Б. В. Лось, В. А. Лось. – М. : Издательство УРАО, 1997. – 36 с.
6. Дрейер О. К. Экология и устойчивое развитие / О.К. Дрейер, В. А. Лось. – М. : Издательство УРАО, 1997. – 224 с.
7. Економічна і соціальна географія світу: Атлас. – К.: ЗАТ “Інститут передових технологій”, 2015. – 48 с.
8. Защита окружающей среды Европы. Четвертая оценка [Электронный ресурс] / Европейское агентство по окружающей среде. – Denmark: Copenhagen, 2007. – 500 с. – Режим доступа: <http://eea.europa.eu>
9. Інноваційно-інвестиційна і технологічна безпека трансформації

регіональних економічних систем : [монографія] / За наук. ред. акад. НААН України М. А. Хвесика – К.: Наукова думка, 2013. – 488 с.

10. Лукашевич В. М. Глобалістика: Навч. посібн. для студ. вищих навч. закл. – 2-ге вид., доп. та випр. – Львів: „Новий Світ-2000”, 2005. – 440 с.

11. Мантатов В. В. Конференція ООН «Ріо +20»: нова парадигма глобального устойчивого розвитку [Електронний ресурс] / В. В. Мантатов. – Режим доступу : http://www.dialog21.ru/symposium/congr2012/RIO_20.htm

12. Наукові основи національної стратегії сталого розвитку України [Електронний ресурс] / [за наук. ред. акад. НААН України, д.е.н., проф. М.А. Хвесика]; Державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України». – К.: ДУ ІЕПСР НАН України, 2013. – 40 с. – Режим доступу : http://ecos.kiev.ua/share/upload/reports/Naukovi_osnovy_stalogo_rozvytku_2013_1.pdf. – Назва з екрана.

13. Національна парадигма сталого розвитку України [Електронний ресурс] / за заг. ред. академіка НАН України, д.т.н., проф., засл. діяча науки і техніки України Б. Є. Патона. – К. : Державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України», 2012. – 72 с. – Режим доступу : http://ecos.kiev.ua/share/upload/Dorovid_nacionalna_paradygma_stalogo_rozvytku.pdf– Назва з екрана.

14. Сталий розвиток: світоглядна ідеологія майбутнього: [монографія] / [Хвесик М. А., Бистряков І. К., Левковська Л.В., Пилипів В. В.]; за ред. акад. НААН України М. А.Хвесика. – К. : Державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку», 2012. – 465 с.

15. Шуканов П.В. Геоенормічні основи міжнародного туризму : методичні рекомендації з освоєння теми дисципліни «Основи геоенорміки та проблеми глобалізації» [для студентів напрямів підготовки: 6.030504 «Економіка підприємства»; 6.140103 «Туризм»] / П.В. Шуканов. – Полтава : РВВ ПУЕТ, 2012. – 15 с.

16. Шуканов П.В. Глобальний цивілізаційний простір: науково-методологічні засади суспільно-географічного дослідження : [монографія] / П. В. Шуканов ; за наук. ред. проф. К.А. Немця. – Полтава : ПУЕТ, 2013. – 287 с.

17. Шуканов П.В. Світовий порядок та умови формування нової фінансово-енормічної архітектури світу // Національна економіка в умовах формування нової фінансово-енормічної архітектури світу: [монографія] / за заг. ред. О.В. Чернявської. – Полтава : ПУЕТ, 2014. – С. 24 – 37.

Програма з дисципліни «ЕКСКУРСОЛОГІЯ»

Екскурсіологія як наука. Поняття та завдання екскурсіології. Екскурсія як інформаційний процес. Предмет, методи, завдання дослідження екскурсіології. Методологія та методика екскурсійної справи. Історія розвитку екскурсіології.

Екскурсійний метод пізнання. Методи пізнання та їх використання в екскурсійному процесі. Діалектичні, формально-логічні, конкретно-історичні та часткові методи в екскурсіології. 3. Предметність та речова доказовість (наочність) екскурсійного методу. Комплексний характер екскурсійного методу.

Шляхи удосконалення екскурсійної методики. Структура методики

екскурсійної роботи. Методика екскурсійного показу та методика екскурсійної розповіді. Особливості екскурсійної методики у різних видах екскурсій.

Психологія екскурсійної діяльності. Екскурсія як процес пізнання. Механізми сприйняття інформації. Поєднання чуттєвого та логічного методів пізнання в процесі екскурсії. Словесні, наочні та практичні методи роботи екскурсовода з екскурсантами. Особливості сприйняття інформації. Дедуктивний та індуктивний методи пізнання в екскурсіях.

Екскурсія як педагогічний процес. Виховний вплив екскурсовода на екскурсантів. Особливості поєднання у екскурсії завдань навчання і виховання. Педагогічні рівні переходу від прямого дедуктивного до ймовірного пояснення. Використання екскурсоводом методів переконання, приучення, вимагання та заохочення. Конструктивний, організаторський, комунікативний та пізнавальний компоненти екскурсійної діяльності.

Логіка в екскурсії. Вимоги логіки до змісту та способу подання екскурсійного матеріалу. Логічна форма екскурсії. Закони логіки, які необхідно враховувати під час підготовки екскурсії. Логічні переходи в екскурсіях.

Особистість та професійна майстерність екскурсовода. Професійні здібності та якості екскурсовода. Майстерність екскурсовода. Вміння і навички екскурсовода. Мова екскурсовода.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бабарицька, В. К. Екскурсознавство і музеєзнавство [Текст] : навч. посібник / В. К. Бабарицька, А. Я. Короткова, О. Ю. Малиновська. – 2-ге вид., переробл. та доповн. – К. : Альтерпрес, 2012.
2. Биржаков М.Б... Никифоров В.И. Индустрия туризма: Перевозки. Изд. 2-е. – М. – СПб., 2003. – 399 с.
3. Галасюк, С. С. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності [Текст]: навч. посібник / С. С. Галасюк, С. Г. Нездоймінов. – К. : Центр учб. л-ри, 2013. – 178 с.
4. Герасименко В. Г., Замкова А. В. Організація транспортних подорожей і перевезень туристів. Навчальний посібник — Харків: Бурун Книга, 2011.- 112 с.
5. Гуляев В.Г. Организация туристской деятельности / Учебное пособие. – М.: Нолидж, 1996. – 312 с.
6. Долженко, Г.П. Экскурсионное дело [Текст] : учеб. пособие / Г.П. Долженко. – 3-е изд., испр. и доп. – Ростов-на-Дону : ИЦ "МарТ", 2008. – 272 с.
7. Емельянов, Б. В. Экскурсоведение [Текст] : учебник / Б. В. Емельянов. – М. : Советский спорт, 2009. – 216 с.
8. Історія екскурсійної діяльності в Україні [Текст] : навч. посібник / В. К. Федорченко, О.М. Костюкова, Т.А. Дьорова, [та ін.]. – К. : Кондор, 2010. – 166 с.
9. Кифяк, В. Ф. Організація туризму [Текст] : навч. посібник / В. Ф. Кифяк. – Чернівці : Книги-XXI, 2008. – 344 с.
10. Організація туризму: підручник / І.М. Писаревський, С.О. Погасій, М.М. Покоłodна та ін.; за ред. І.М. Писаревського. – Х.: ХНАМГ, 2008. – 541 с.
12. Правове регулювання туристської діяльності: Навчальний посібник (для студентів, які навчаються за напрямом підготовки 0504 «Туризм»). / Автор: Т.А. Коляда. - Харків: ХНАМГ, 2008. - 182 с.
13. Хуусконен, Н.М. Практика экскурсионной деятельности [Текст] / Н.М.

Програма з дисципліни «ЕТНОКУЛЬТУРНЕ КРАЇНОЗНАВСТВО»

Теоретичні основи та структура етнокультурного країнознавства. Функції, підходи і принципи комплексних етнокультурних країнознавчих досліджень. Політична карта світу та етапи її формування. Нові тенденції розвитку та етнічний вплив на трансформацію політичної карти світу.

Етнографія і країнознавство. Етнічне та політичне розуміння націй та їх країнознавчий зміст. Поняття про етносферу та її структура. Поняття етногенезу. Етнічні групи. Етнічні межі. Еволюція етнічних спільнот: рід, плем'я, народ, нація. Етногеографічні фактори (схема). Взаємодія етносу і географічного середовища. Східна Африка – регіон антропогенезу. Основні компоненти етнокультурного країнознавства. Традиційно-побутова культура – головний метод дослідження в етнографії. Типологія країн світу за етнонаціональним складом і ступенем етнічного впливу.

Історичні етапи національно-культурного відродження та етнічна асиміляція. Роль культури у становленні сучасних держав. Культурний суверенітет в умовах глобалізації. Етнічна територія. Діаспора. Етнічні системи життєзабезпечення. Сучасні етнополітичні системи

Етнокультурне й релігійне країнознавство. Місце релігії та церкви в сучасному суспільному житті, їх роль у туристичному пізнанні країни. Рівень релігійності населення країни. Релігія і міжнаціональні відносини. Значення релігії в етнокультурному країнознавстві. Етнокультура як феномен етнічного буття. Функції етнічної культури. Система традицій, колективна пам'ять, акумуляція етнокультурної інформації між поколіннями. Основи міжкультурної комунікації як необхідна умова практичного застосування знань з етнокультурного країнознавства у туризмі

Населення та соціальна сфера в етнокультурному середовищі. Релігійно-конфесійний склад населення та його динаміка. Чисельність населення світу, окремих регіонів і країн, його динаміка. Етнічний склад населення світу. Географія світових релігій. Міжнародний індекс щастя.

Культура та мистецтво в контексті сучасних духовних цінностей країн і регіонів. Внесок культури та мистецтва у туристичну презентацію країни. Особливості етнічних країнознавчих досліджень науки та засобів масової інформації. Фольклор, національний етикет, звичаї та обряди, вірування і повір'я. Народний побут й архітектура, одяг і ремесла. Національна кухня, національні свята, фестивалі. Народна творчість національних меншин. Значимість етнографічної бази у туристичній діяльності та її зростання.

Етнокультурна складова туристичного продукту. Формування зарубіжного туристичного продукту на основі етнокультурного компоненту. Європейський досвід організації етнографічного туризму. Азійський досвід організації етнографічного туризму. 4. Американський досвід організації етнографічного туризму. Етнокультурний компонент як стимул для розвитку українського туристичного продукту.

Світові цивілізації та сучасні етноси. Цивілізаційний підхід в

етнокультурному країнознавстві. Розвиток людства з цивілізаційних позицій згідно А.Д. Тойнбі. Стадії розвитку цивілізацій. Підходи до виділення цивілізацій. Сучасні цивілізації.

Європейський етнокультурний регіон. Сутність етнокультурного регіону. Європа як історичне ядро розвитку стародавніх цивілізацій. Протестантська культура і етика. Культура католицького світу. Східна Європа – рубіж православ'я і католицизму. Етнокультурні групи населення Північної Америки.

Арабо-мусульманський етнокультурний регіон. Арабо-мусульманський світ та його структура. Етнічнокультурні особливості і спадщина країн Близького і Середнього Сходу. Середня Азія – частина ісламського світу. Мусульманські звичаї. Роль жінки в ісламі.

Етнокультурний регіон Східної, Південно-Східної та Західної Азії. Етнічний склад населення Південної Азії. Етнічна історико-культурна спадщина Східної і Південно-Східної Азії. Етнокультурні особливості Китаю і Японії.

Латино-американський, Африканський етнокультурний регіон. Етнокультурний світ Австралії та Океанії. Стародавні і сучасні цивілізації Латинської Америки. Етнічна історико-культурна спадщина регіону. Етнокультурна мозаїка країн Африканського континенту. Державотворчий етнос в Австралії та етнокультурна палітра Океанії.

Український етнокультурний туристичний продукт. Історичні етапи формування української нації. Етнічний та національний склад населення України. Етнічні території України. Етнічне районування України. Етнокультурний компонент як стимул для розвитку українського туристичного продукту.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Асаул А.Н. Этнографические факторы глобализации и регионализации мира / А.Н. Асаул, М.А. Джаман, Е.И. Рыбнов, П.В. Шуканов. – СПб.: АНО «ИПЕВ», 2010. – 304 с.
2. Балаганская М. Ю. Роль этнокультурного компонента в формировании туристического продукта / М. Ю. Балаганская. – Краснодар: Краснодарский государственный университет культуры и искусств, 2014.
3. Головченко В.І. Країнознавство: Азія, Африка, Латинська Америка, Австралія і Океанія: навчальний посібник / В.І.Головченко, О.А. Кравчук. – К.: Нічлава, 2006. – 336 с.
4. Гумилев Л.Н. Этногенез и биосфера Земли / Л.Н. Гумилев. – М.: ООО “Издательство АСТ”, 2001. – 560 с.
5. Заставний Ф.Д. Українські етнічні землі / Ф.Д. Заставний. – Львів: Світ, 1993. – 176 с.
6. Ігнат'єв П.М. Країни Азії: особливості культури та побуту / П.М. Ігнат'єв. – Чернівці, 2011. – 423 с.
7. Казьмина О.Е. Основы этнодемографии: учеб. пособие / О.Е. Казьмина, П.И.Пучков. – М.: Наука, 1994. – 253 с.
8. Кайсарова Л.И. Народы мира. Люди, культуры, образы жизни / Л.И. Кайсарова. – М., 2009.
9. Кифяк В.Ф. Організація туризму: навч. посіб. / В.Ф. Кифяк. – Чернівці :

Книги-XXI, 2008. – 344 с.

10. Лобжанидзе А. А. Этногеография и география религий / А. А. Лобжанидзе, С.А. Горохов, Д. В. Заяц. – М.: МПГУ; Изд-во “Прометей”, 2013. – 223 с.

11. Лобжанидзе А. А. Этнокультурные регионы мира: учебное пособие / А. А. Лобжанидзе, Д. В. Заяц. – М.: МПГУ; Изд-во “Прометей”, 2013. – 240 с.

12. Лозко Г. Етнологія України. Філософсько-теоретичні та етнорелігієзнавчі аспекти / Г. Лозко. – К.: Арттек, 2001. – 304 с.

13. Любіцева О.О. Паломництво та релігійний туризм / О.О. Любіцева, С.П.Романчук. – К.: “Альтерпрес”, 2008. – 143 с.

14. Максаковский В.П. Географическая культура: учеб. пособие В.П.Максаковский. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1998. – 416 с.

15. Малахов В. Культурные различия и политические границы в эпоху глобальных миграций / В. Малахов. – М.: Новое литературное обозрение; Институт философии РАН, 2014. – 232 с.

16. Мальська М.П. Туристичний бізнес: теорія та практика : підручн. / М.П.Мальська, В.В. Худо. – 2-е вид. перероб. та доп. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 368 с.

17. Мальська М.П. Міжнародний туризм і сфера послуг: підручник / М.П.Мальська, Н.В.Антонюк, Н.М.Ганич. – К.: Знання, 2008. – 661 с.

18. Мельникова Е. В. Культура и традиции народов мира (этнопсихологический аспект) / Е. В. Мельникова. – М.: Диалог культур, 2009. – 303 с.

19. Модернізація туризмознавства: теорія і практика партнерства: монографія / За ред. Г.П. Скляра. – Полтава: ПУЕТ, 2015. – 250 с.

20. Особливості формування та реалізації туристичної політики держави: міжнародний, національний, релігійний досвід / за ред. А. Парфіненко. – Х.: Бурун-книга, 2009. – 128 с.

21. Про туризм. Закон України // Відомості Верховної Ради України (ВВР) – 1995. – №31. – С. 241.

22. Руденко А.М. Психология социально-культурного сервиса и туризма / А.М.Руденко, М.А. Довгалёва. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2005.

23. Хантингтон С. Столкновение цивилизаций / Хантингтон С. – М.: ООО Издательство АСТ, 2003. – 603 с.

24. Христов Т.Т. Религиозный туризм / Т.Т. Христов. – М.: Издательский центр “Академия”, 2003. – 288 с.

25. Чумаков К. Этно-экологический туризм в сохранении природного и культурного наследия / К. Чумаков // Новая жизнь. – 2006. – № 5. – С.15-16.

26. Шандор Ф.Ф. Сучасні різновиди туризму : підручн. / Ф.Ф. Шандор, М.П.Кляп. – К.: Знання, 2013. – 334 с.

Програма з дисципліни «КУРОРТОЛОГІЯ»

Курорти – провідний сегмент індустрії туризму. Визначення: курорт, лікувально-оздоровча місцевість, особливо цінні та унікальні природні лікувальні ресурси, загальнопоширені природні лікувальні ресурси, бальнеологічний висновок, курортна справа, санаторно-курортні заклади,

санаторій, профілакторій. Історичні аспекти розвитку санаторно-курортної справи. Сучасний стан санаторно-курортної справи в Україні. Основні положення Закону України про курорти. Туризм як галузь рекреації, оздоровчий туризм.

Основи курортології. Курортні ресурси України. Клімат як багаторічний режим погоди, взаємодія основних кліматичних чинників (сонячна радіація циркуляція повітря, земна поверхня), що його формують. Вплив основних характеристик клімату (температура і вологість повітря, атмосферний тиск повітря) на життєві процеси людини, на її загальний стан. Показники, що характеризують еквівалентно-ефективну температуру (ЕЕТ) та оптимальні величини цих показників для людини. Класифікація погоди Федорова-Чубукова, її особливості. Три групи погод (схема оцінювання погоди згідно з потребами кліматотерапії): для кліматолікування, їх характеристика. Кліматичні особливості природних зон України, їх характеристика та біологічна дія на організм.

Механізм дії природних чинників на системи та органи людини. Основні режими і методи лікування на курорті. Мобілізація захисно-приспосувальних реакцій людського організму. Основи механізму дії фізичних чинників. Термічні чинники - зігріваючі та охолоджувальні. Кріотерапія. Механічні чинники. Електромагнітні чинники. Основи механізму дії мінеральних вод. Характеристика імуномодельючої дії фізичних лікувальних чинників.

Курортна і медична кліматологія (біокліматологія людини) та кліматотерапія (аеро-геліо-таласотерапія). Кліматотерапія - геліотерапія, аероіонотерапія, сон на березі моря, повітряні ванни, таласотерапія, мікрокліматотерапія, дозування кліматопроедур. Водолікування, температурні режими та їх біологічна дія. Показання до застосування водолікування (теплого або гарячого), прохолодні, холодні та контрастні водні процедури, показання та протипоказання їх використання. Ароматичні та лікувальні ванни. Бальнеотерапія та її вплив на вищі регуляторні механізми. Преформовані та рідкісні лікувальні курортні фактори. Основні бальнеологічні курорти України з природними лікувальними водами. Озокеритолікування, парафінолікування, глинолікування, лікування піском (псамотерапія).

Організація санаторно-курортного лікування. Використання курортних умов для профілактики хвороб людини. Активні види оздоровлення (характеристика активних видів відпочинку і оздоровлення). Основні режими рухової активності на курортах. спортивно-оздоровча база і кадри. Організація дозвілля і розваг в санаторно-курортних установах для профілактики хвороб. Анімаційний сервіс як новий напрямок в організації дозвілля відпочиваючих. Відновлювальна медицина як новий профілактичний напрямок, зміст поняття «відновлювальна медицина». Збереження і відновлення здоров'я не хворих (здорових) людей. Реабілітаційний потенціал і система реабілітації на курорті.

Особливості харчування в санаторно-курортних закладах. Організація харчування в санаторно-курортних закладах України. Фізіологічні потреби в енергії залежно від профілю санаторію. Вимоги до побудови раціонів харчування осіб, що перебувають на санаторно-курортному лікуванні та медичній реабілітації. Сучасні погляди щодо реалізації дієт (раціонів) та їх

характеристика. Конструювання універсальних дієт із урахуванням сучасних досягнень нутриціології. Новітні технології приготування дієтичних страв та сучасні підходи щодо обслуговування в санаторно-курортних умовах. Контроль якості та безпечності харчування.

Лікувальна фізкультура та масаж в комплексі санаторно-курортного лікування. Лікувальна фізична культура. Основні принципи лікувальної фізкультури. Режими рухової активності. Основні форми лікувальної фізкультури (лікувальна гімнастика, ранкова гігієнічна гімнастика, дозована ходьба, теренкур, спортивно-прикладні вправи, ближній туризм, ігри, гідрокінезотерапія). Масаж. Види масажу (класичний лікувальний масаж, сегментарний масаж, банковий масаж, вихровий підводний масаж тощо).

Наукові основи застосування мінеральних вод та лікувальних грязей. Класифікація мінеральних вод. Води без специфічних компонентів і властивостей. Води вуглекислі. Води сульфідні. Води залізовмісні, арсенисті, поліметалеві. Води бромні, йодобромні, йодні. Води радіоактивні (радонові). Води кремнієві. Води з підвищеним вмістом органічних речовин. Води термальні. Основні критерії оцінювання мінеральних вод. Бальнеологічні норми для питних мінеральних вод. Загальні показання до лікувального застосування мінеральних вод. Особливості біологічної дії питних мінеральних вод залежно від прийому відносно прийняття їжі. Лікувальні грязі, їх біологічна дія, типи лікувальних грязей за основними фізико-хімічними показниками. Застосування лікувальних грязей у клінічних і санаторно-курортних умовах. Основні лікувальні показання та протипоказання для грязелікування.

Наукові передумови та перспективи розвитку оздоровчого туризму. Особливості розвитку курортного бізнесу. Курортний продукт. Ціноутворення в курортному бізнесі. Теоретичні передумови маркетингу в курортному бізнесі. Маркетинг у курортному бізнесі. Методологічні основи дослідження маркетингу в курортному бізнесі. Охорона курортних ресурсів від виснаження і забруднення. Проблемно-методичні питання визначення величини рекреаційних навантажень на ландшафтні комплекси природно-заповідних рекреаційних територій.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про курорти» від 05 жовтня 2000 р. № 2026-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tourlib.net/zakon/concept2.htm>.
2. Драчева Е. Л. Специальные виды туризма. Лечебный туризм: учеб. пособие / Е. Л. Драчева. – М.: Кнорус, 2008. – 152 с.
3. Кусков А. С. Курортология и оздоровительный туризм / А. С. Кусков, О. В. Лыскова. – Ростов н/Д: Феникс, 2004. – 320 с.
4. Степанов Е. Г. Основы курортологии: учеб. пособие / Е. Г. Степанов. – Х.: ХНАГХ, 2006. – 326 с.
5. Степанов Е. Г. Санаторно-курортное лечение: учеб. пособие / Е. Г. Степанов. – Х.: ХНАГХ, 2006. – 332 с.
6. Фоменко Н. В. Рекреаційні ресурси та курортологія: навч. посібник / В. Н. Фоменко. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 312 с.
7. Курорти та санаторії України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sankurort.ua/>.
8. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та

методика аналізу, термінологія, районування: Монографія. – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2001. – 395 с.

9. Бейдик О.О. Українсько-російський словник термінів і понять з географії туризму і рекреаційної географії. – К.: РВЦ “Київський університет”, 1997. – 300 с.

10. Бейдик О.О. Рекреационно-туристские ресурсы Украины: новые аспекты использования и восприятия. // Культура народов Причерноморья: Научный журнал. – Симферополь: Межвузовский центр “Крым”, 2002. – № 34. – С.164–167.

11. Бейдик О.О. Оцінка спелеоресурсів України. // Фізична географія та геоморфологія. – 2003. – № 44. – С.35–43.

12. Бейдик О.О. Ресурсно-рекреаційні паспорти суб’єктів адміністративно-територіального поділу України. // Економічна та соціальна географія. – 2002. – Вип. 53. – С.216–222.

13. Любіцева О. О., Стафійчук В. І. Розвиток курортної справи в Україні //Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського. Серія: Географія.–Вінниця. – 2005. – С. 86-89.

14. Мендела І. Я. Особливості стратегічного розвитку підприємств санаторно-курортної справи //Карпатський край. – 2012. – №. 2. – С. 86-89.

15. Маньшина Н. В. Курортология для всех //За здоровьем на курорт— М.:«Вече. – 2007. – С. 592.

16. Полушина Н. Д., Фролков В. К., Ботвинева Л. А. Превентивная курортология (теоретические и прикладные аспекты, перспективы) //Пятигорск. – 1997. – Т. 158. – С. 13.

17. Боголюбов В. М. Курортология и физиотерапия //М.: Медицина. – 1985. – Т. 1. – С. 452.

18. Щур Ю. В., Дмитрук О. Ю. Спортивно-оздоровчий туризм:[навчальний посібник] //К.: Альтерпрес, 2003.–232 с.

19. Ветитнев А. М., Журавлева Л. Б. Курортное дело. – Москва : Кнорус, 2006.– 528 с.

20. Ветитнев А. М., Кусков А. С. Лечебный туризм //М.: Форум. – 2010. – 592 с.

21. Улащик В. С. Физиотерапия в современной медицине, ее достижения и перспективы развития //Вопросы курортологии, физиотерапии и лечебной физической культуры. – 2003. – №. 1. – С. 9.

22. Боголюбов В. М. Курортология и физиотерапия //М.: Медицина. – 1985. – Т. 1. – 452 с.

23. Кравець О. М., Рябев А. А. Програма дисципліни „Курортология” для студентів напрямку підготовки 6.140103 „Туризм”. – 2014.

24. Рутинський М. Й. Категорія „насиченості відпочинку” у теоретичному арсеналі рекреалогії та курортології //Науковий вісник Чернівецького університету: зб. наук. праць.–Чернівці: Чернівецький національний університет. – 2010. – С. 519-520.

25. Ефименко Н. В. Инновации в курортной гастроэнтерологии //Курортная медицина. – 2011. – с. 33

Питання з дисципліни «МІЖНАРОДНИЙ ТУРИЗМ»

Міжнародний туризм як економічний та соціокультурний феномен. Міжнародний туризм, його сутність та форми. 2. Функції міжнародного туризму. Значення міжнародного туризму для збереження історико-культурних пам'яток, місцевих звичаїв і традицій. Прояви негативного впливу міжнародного туризму на суспільство.

Становлення сучасних форм розвитку та державного регулювання міжнародного туризму в країнах світу. Передісторія туризму. Фактори формування попиту і пропозиції на міжнародному ринку туристичних послуг. Форми організації державного регулювання туристичної сфери в країнах світу.

Міжнародні туристичні організації. Спеціалізовані установи ООН, що займаються питаннями розвитку міжнародного туризму. Історія створення, структура управління, функції регіональних комісій та напрями діяльності Всесвітньої туристичної організації. Класифікація міжнародних туристичних організацій, їх типи і види. 4. Норми міжнародного туристичного права.

Статистика міжнародного туризму. Статистика туристських потоків. Статистика туристських доходів і витрат. Методи статистичного обліку в туризмі. Основні напрями вдосконалення статистики міжнародного туризму. міжнародних туристичних потоків, їх динаміка.

Сутність та класифікаційні ознаки міжнародного туристичного ринку. Особливості туристичного ринку. Туризм як сектор світового господарства що найбільш динамічно розвивається. Сучасний стан та перспективи розвитку міжнародного туристичного ринку. Міжнародне співробітництво в галузі туризму.

Місце України на ринку міжнародного туризму. Етапи розвитку міжнародного туризму в Україні. Характеристика та аналіз структури вітчизняної матеріально-технічної бази іноземного туризму. Співробітництво України з іноземними країнами в галузі міжнародного туризму. Пріоритетні заходи державної політики щодо стимулювання іноземного туристичного потоку в Україну. Напрями подальшого розвитку вітчизняного ринку міжнародного туризму.

Особливості формування туристичної пропозиції в умовах транснаціоналізації світової індустрії туризму. Сутність туристської пропозиції та її особливості за секторами туристичної сфери. Рівновага на ринку туризму. Транснаціональні компанії на ринку міжнародного туризму та в готельному господарстві. Процеси глобалізації в світовому туризмі.

Сучасний стан та перспективи розвитку найважливіших секторів міжнародної індустрії туризму. Специфіка турагентської та туроператорської діяльності на міжнародному ринку туристичних послуг. Географія турагентської мережі світу. Форми співробітництва туроператорів і турагентів.

Сучасний стан та перспективи розвитку найважливіших секторів міжнародної індустрії туризму. Класифікація засобів розміщення у міжнародному туризмі. Види транспортних перевезень у міжнародному туризмі. Розвиток круїзного туризму. Навколосвітні подорожі. Використання інформаційних мереж в міжнародному туристичному обслуговуванні.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абрамов В. В. Історія туризму: підручник / В. В. Абрамов, М. В. Тонкошкур. – Харків: Форт, 2010. – 286 с.
2. Александрова А. Ю. Международный туризм : учебник / А. Ю. Александрова. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : КноРус, 2010. – 464 с.
3. Алієва-Барановська В. М. Міжнародний туризм : навч. посібник-довідник / В. М. Алієва-Барановська, І. І. Дахно. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 344 с.
4. В'їзний туризм: навчальний посібник / П. Ф. Коваль, Н. О. Алешугіна, Г. П. Андреева та ін. – Ніжин: Видавництво Лук'яненко В. В., 2010. – 304 с.
5. Величко В. В. Організація рекреаційних послуг: навч. посібник / В. В. Величко. – Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. – 202 с.
6. Воскресенский В. Ю. Международный туризм: учеб. Пособие для студентов вузов / В. Ю. Воскресенский. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2006. – 255 с.
7. Ганский В. А. История путешествий и туризма: учебно-методический комплекс для студентов спец. 1-89 01 01 «Туризм и гостеприимство» / В. А. Ганский, Е. В. Андрейчик. – Новополюцк: ПГУ, 2014. – 526 с.
8. Гонтаржевська Л. І. Ринок туристичних послуг в Україні: навчальний посібник / Л. І. Гонтаржевська. – Донецьк: Східний видавничий дім, 2008. – 180 с.
9. Драпушко Р. Г. Туристичний потенціал України: стан, проблеми та перспективи розвитку : монографія / Р. Г. Драпушко. – К. : Інститут законодавчих передбачень і правової експертизи, 2007. – 152 с.
10. Жарков Г. Н. Правовое обеспечение международного туризма: учебно-практическое пособие / Г. Н. Жарков. – К. : Кондор, 2004. – 486 с.
11. Кифяк В. Ф. Організація туризму: навчальний посібник / В. Ф. Кифяк. – Чернівці: Книги-XXI, 2008. – 344 с.
12. Ксензов С. В. Географія міжнародного туризму: практикум / С. В. Ксензов. – Пинск: ПолесГУ, 2012. – 61 с.
13. Кузик С. П. Географія туризму : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С. П. Кузик. – К. : Знання, 2011. – 271 с.
14. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти) / О. О. Любіцева – К. : Альтерпрес, 2003. – 436 с.
15. Максименко С. В. Туристська діяльність: міжнародно-правові аспекти / С. В. Максименко. – Одеса: Латстар, 2001. – 168 с.
16. Мальська М. П. Міжнародний туризм і сфера послуг : підручник / М. П. Мальська, Н. В. Антонюк, Н. М. Ганич. – К. : Знання, 2008. – 661 с.
17. Международный туризм : география туристических ресурсов мира : учеб. пособие / Е. А. Окладникова. – СПб. : КОРОНА принт, 2011. – 128 с.
18. Міжнародний туризм : навч. посібник / Т. В. Божидарнік, Н. В. Божидарнік, Л. В. Савош [та ін.]. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 312 с.
19. Організація туризму: підручник / І. М. Писаревський, С. О. Погасій, М. М. Поколюдна та ін.; за ред. І. М. Писаревського. – Харків: ХНАМГ, 2008. – 541 с.
20. Писаревський І. М. Планування та організація туристських маршрутів: підручник / І. М. Писаревський, М. В. Тонкошкур. – Харків: ХНАМГ, 2011. – 304 с.

21. Писаревський І. М. Матеріально-технічна база готелів: підручник / І. М. Писаревський, А. А. Рябєв. – Харків: ХНАМГ, 2009. – 276 с.
22. Ринки туристичних послуг: стан і тенденції розвитку : монографія / за заг. ред. професора В.Г. Герасименко. – Одеса : Астропринт, 2013. – 334 с.
23. Смаль І. В. Туристичні ресурси світу / І. В. Смаль. – Ніжин: Видавництво Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, 2010. – 336 с.
24. Смирнов І. Г. Логістика туризму : навч. посіб. / І. Г. Смирнов. - К. : Знання, 2009. – 444 с.
25. Устименко Л. М. Історія туризму : навч. посіб. для вищ. навч.закл. культури і мистецтв III-IV рівнів акредитації / Л. М. Устименко, І. Ю. Афанасьєв. – К. : Альтерпрес, 2005. – 320 с.

Програма з дисципліни «ТУРИСТИЧНО-КРАЄЗНАВЧА ДІЯЛЬНІСТЬ»

Історія становлення й розвитку туристичного краєзнавства в Україні. Родовід українського краєзнавства, його давні традиції. Фундатори національного краєзнавства. Історія розбудови у туристичної інфраструктури (друга половина XIX ст. - 1939 р.). Історія розбудови карпатської туристичної інфраструктури (друга половина XIX ст. - 1939 р.). Розвиток краєзнавства в Українській РСР у 1920-1940-х та повоєнних роках XX ст. Утворення та діяльність Всеукраїнської спілки краєзнавців.

Туристично-краєзнавча діяльність: об'єкт, предмет, основні завдання та теоретико-методологічні засади. Сутність та теоретико-методологічні засади національного краєзнавства. Об'єкт і предмет туристичного краєзнавства. Функції та методи дослідження національного краєзнавства. Джерела національного краєзнавства. Форми краєзнавства і види організації краєзнавчого руху. Наукове і практичне значення краєзнавства. Основні етапи краєзнавчого дослідження. Джерела краєзнавчої інформації. Краєзнавство і туризм у системі наукової і навчально-виховної роботи освітніх закладів. Експедиції як одна з основних форм туристсько-краєзнавчої роботи. Результати туристсько-краєзнавчих експедицій як основа формування музейних експозицій.

Туристична картографія як основний методологічний засіб туристично-краєзнавчої діяльності. Зародження і розвиток спеціальної туристичної картографії. Сучасний стан туристичної картографії в Україні. Туристична карта: мета створення, вимоги, що ставляться до туристичної карти. Класифікація туристичних карт. Зміст легенди туристичної карти. Спеціальні умовні позначення та їх використання на туристичній карті. Знакування туристичних маршрутів на місцевості.

Природні туристично-краєзнавчі ресурси України. Наукова сутність та суспільне значення рекреації у природному середовищі. Потенціал природних краєзнавчо-туристичних ресурсів України. Історія заповідної справи в Україні та поняття про державний природно-заповідний фонд. Класифікація об'єктів природно-заповідного фонду України. Особливості природно-заповідного фонду Карпатського регіону.

Фортиці, замки і монастирі як туристично-краєзнавчі об'єкти. Стан

краєзнавчої вивченості замків і фортець України. Класифікація оборонних споруд. Законодавство України про охорону культурної спадщини. Характеристика видатних пам'яток фортифікаційного зодчества України. Використання замків і фортець у туризмі.

Курортні ресурси України. Курортні ресурси України, як об'єкти туристично-краєзнавчої діяльності. Класифікація курортів України. Природні умови формування курортних ресурсів України. Курортні ресурси України, як об'єкти туристично-краєзнавчої діяльності.

Організація використання печер для цілей туризму. Печери як об'єкт краєзнавства. Історія вивчення печер України. Печери України як пам'ятки природи. Використання карстових печер для спелеотуризму, спелеотерапії та інших цілей.

Музеї як об'єкти туристично-краєзнавчої діяльності. Музеї - державні та громадські установи, що займаються краєзнавчо-освітньою діяльністю. Роль музеїв у розвитку суспільства. Класифікація музеїв України. Визначні музеї України.

Організація та проведення туристично-краєзнавчих подорожей. Підготовка до туристсько-краєзнавчої подорожі: організація роботи керівника та учасників подорожі; планування маршруту експедиції; складання кошторису експедиції; групове та особисте спорядження. Організація експедиційного побуту: місця відпочинку, харчування, медичне забезпечення. Оформлення звітних документів про туристсько-краєзнавчу подорож. Підведення підсумків туристсько-краєзнавчої подорожі. Особливості піших, лижних, водних, гірських туристсько-краєзнавчих подорожей. Туристсько-краєзнавчі дослідження під час подорожі: краєзнавчо-географічні; краєзнавчо-біологічні та історико-краєзнавчі.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бейдик О. О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування. / О.О. Бейдик – К.: 2001.
2. В'їзний туризм: навч. посібник / [П.Ф. Коваль, Н. О. Алешугіна, Г. П. Андрєєва та ін.]. – Ніжин: Видавництво Лук'яненко В.В., 2010. – 304 с.
3. Голубко В. Історичне краєзнавство. Навчальний посібник. / В. Голубко, С. Качараба, А. Середяк. – Ч.І. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005. – 130 с.
4. Дем'янчук Г. С. Українське краєзнавство: сторінки історії. / Г.С. Дем'янчук. – К.: Просвіта 2006. – 293 с.
5. Заповідники і національні природні парки України. -К, 1999.
6. Коротун І. М. Природні ресурси України: Навч. посібник. / І. М. Коротун – Рівне, 2000.
7. Костриця М.Ю. Українське географічне краєзнавство: історія, методологія, постаті, практика. М. Ю. Костриця – Житомир: Косенко, 2006. — 444 с.
8. Краєзнавство в Україні: сучасний стан і перспективи: наук. Збірник. – К. : Академія, 2003. – 232 с.
9. Крачило М. П. Краєзнавство і туризм: навч. посібник / М.П.Крачило. – К.: Вища школа,1994. – 191 с.: іл.
10. Куйбіда В. Організація туристсько-краєзнавчої роботи / В.Куйбіда, Н.

Пангелова // Рідна школа. – 2008. - №10. – С. 55-57.

11. Пангелов Б. П. Організація і проведення туристсько-краєзнавчих подорожей: навч. посібник / Б. П. Пангелов. – К.: Академвидав, 2010. – 248 с.

12. Панкова Є.В. Туристичне Краєзнавство: Навчальний посібник / Є. В. Панкова – К.: Видавництво: Альтерпрес, 2003. – 352 с.

13. Петранівський В.Л., Рутинський М.Й. Туристичне краєзнавство Навчальний посібник. За редакцією проф. Заставного Ф.Д. – К.: Знання, 2006. - 575 с.

14. Руденко В.П. Географія природно-ресурсного потенціалу України: У 3 ч. : Підручник / В. П. Руденко – К.; Чернівці : Academia : Зелена Буковина, 1999 . – 567 с.

15. Тронько П.Т. Краєзнавство у відродженні духовності і культури. Досвід. Проблеми. Перспективи./ П. Т. Тронько – К, 1994.

16. Штангей Ю. В. Орієнтовні навчальні програми туристсько-краєзнавчих об'єднань учнівської молоді / Ю. В. Штангей. – К.: ІЗМН, 1996. – 368 с. __

Гарант освітньої програми
д.е.н., доцент

М. Ю. Барна